

www.muni.cz: věčně mladý web

Jaromír Ocelka, Petra Kohoutková, Pavel Budík, ÚVT MU

K devadesátému výročí založení univerzity nadělila webová prezentace www.muni.cz své univerzitě novou internetovou tvář. Letošní rok se tedy zařadí k posloupnosti let 1997, 2001 a 2006, kdy návštěvník mohl spatřit výraznější změny. Od 13. 5. 2009 tak například již neshlíží na návštěvníky stránek ze záhlaví pan Masaryk, ale zdraví je *věčně mladá dáma*, postava spojená s oslavami univerzitního výročí. Tak jako univerzita se i její web snaží být věčně mladý, reagovat na vývoj technologií i přání svých uživatelů, přitom ale nezapomíná na své přednosti a zkušenosti.

1 Příprava

Je tomu již zhruba rok, kdy započaly přípravy nové verze webu. Nejprve se zvažovalo jen grafické oživení s drobnými změnami v obsahu, ke kterým daly podnět připomínky návštěvníků. Postupem času se však přidávaly úvahy o dalších možných vylepšeních, až jsme na podzim 2008 dospěli k závěru, že bude třeba celý web komplexně zrevidovat. Výsledkem je zjednodušená struktura stránek a nové navigační prvky.

Obdobně jako u předchozí verze, pracovní skupina tvořená RMU spolu s Oddělením informačních systémů ÚVT a ateliérem ExactDesign postupně vypracovala návrhy, které se začaly v únoru 2009 implementovat. Vznikající prezentace byla umístěna na vývojové adrese, která byla postupně zpřístupňována vybraným skupinám osob z řad univerzitní veřejnosti. Takto jsme si již v průběhu vývoje mohli ověřovat, zda uživatelům web vyhovuje, a získávat další náměty.

2 Grafika

V roce 2006 byl web univerzity navržen ve spíše jednodušším, důstojném designu. Hlavní grafické prvky (obrázková záhlaví, ikonky odkazů, nadpisy apod.) byly laděny do tónů šedé a modré, jedinou výraznější výjimkou byl horizontální navigační pruh, který byl zvýrazněn barvou zobrazené fakulty.

Požadavkem pro novou verzi bylo, aby zachovala eleganci jednoduchého řešení, ale přitom stránky graficky oživila. Nejvýraznější proměnou, zřetelnou na první pohled, jsou obarvená záhlaví stránek jednotlivých součástí. Úvodní stránce celé univerzity pak přibylo velké záhlaví (tzv. slide), které určitým způsobem vypovídá o aktivitách univerzity (např. polární stanice, kampus, ...). Na úvodní stránce budou tyto slidy cyklit s týdenní periodou, návštěvník však může zhlédnout všechny pomocí šipek umístěných na každém slidu. Novým grafickým prvkem jsou také „tlačítka“ umístěná hned pod záhlavím vstupních stránek, která umožňují rychlý přechod na důležité odkazy, aniž by tyto zabíraly na stránce místo.

Nová verze webu také umožňuje jednotlivým součástem univerzity (fakultám, ústavům, ...) ovlivňovat vzhled svých vstupních stránek pomocí „stavebnicových“ grafických prvků, které mohou a nemusí použít – jedná se zejména o bannery různých velikostí a obrázkové podklady u aktualit.

Ti, kdo by chtěli zavzpomínat na časy prvních webů a podívat se, jak se od té doby tvář univerzitních stránek měnila, jsou srdečně zváni na prohlídku fotogalerie „Vývoj veřejného webu MU v letech 1996 – 2009“, která je dostupná ze stránky Galerie událostí na adrese http://www.muni.cz/ics/history/events_gallery.

3 Struktura stránek

V původní verzi obsahovala vstupní stránka prezentace dva rozcestníky: „Informace o“ a „Informace pro“. Šest odkazů z „Informací o“ vedlo na rozcestníkové stránky, které zpřístupňovaly veškerý obsah webu. Druhá šestice – „Informace pro“ – pak obsahovala výběr z obsahu pro různé skupiny návštěvníků. Při provozu stránek se však ukázalo, že není možné vybrat odkazy tak, aby vyhovovaly všem, a že někdy naopak dochází spíše ke zmatení neznalých uživatelů.

Proto bylo v nové verzi od „Informací pro“ upuštěno a místo toho došlo k rozdělení stránek do většího počtu tematických kategorií, které jsou pro větší srozumitelnost na úvodních stránkách stručně popsány. Na základě těchto anotací se

Obrázek 1: Vstupní stránka ÚVT na novém webu MU

pak návštěvníci sami mohou rozhodnout, které informace jsou pro ně (studenty, novináře, zaměstnance, ...) relevantní.

Web je tedy nyní členěn na následující kategorie:

1. O univerzitě (původní kategorie Současnost a Historie)
2. Studium
3. Výzkum, vývoj a rozvoj
4. Služby a informační zdroje (zde mohou zejména ústavy a celouniverzitní pracoviště prezentovat svoji specifickou činnost)
5. Uchazeči o studium (obsahuje část původní kategorie Studium)
6. Absolventi
7. Média a aktuality
8. Partneři a spolupráce.

Všechny tyto kategorie jsou návštěvníkům k dispozici na úrovni celé univerzity, při prohlížení stránek jednotlivých fakult, ústavů či pracovišť se však zobrazují jen ty kategorie, které jsou pro ně relevantní. Vedlejším efektem tohoto přístupu je motivace pro pracoviště, aby bděla nad svými stránkami a nedopustila, aby zely prázdnotou.

4 Navigace aneb Kam se poděl „levý pruh“?

Už od prvních verzí prezentace www.muni.cz byl pevnou součástí jednotlivých stránek levý vertikální pruh obsahující seznam součástí univerzity. Pomocí něj si mohl návštěvník snadno zobrazovat zvolený druh informací pro různé součásti (např. rychle přecházet mezi seznamy zaměstnanců jednotlivých fakult). V moderním webu však standardně bývá levý pruh použit pro zobrazení části stromové struktury prezentace, čímž návštěvníkovi usnadňuje orientaci a umožňuje snadno přepínat mezi stránkami věnujícími se podobnému tématu.

Jak rozhodnout výběrové řízení na jednu pozici (levý pruh) pro dva kandidáty (výběr součástí versus struktura webu)? Nakonec byli přijati oba uchazeči s tím, že výběr pro změnu součástí byl přemístěn do minimalistického tlačítka „Organizační struktura“. Díky podpoře webových prohlížečů se po stisku tohoto tlačítka otevře za pomoci CSS (kaskádových stylů) a JavaScriptu navigační panel s přehlednou nabídkou součástí a

poskytne stálým uživatelům univerzitního webu funkčnost, na kterou jsou zvyklí.

V uvolněném prostoru levého pruhu je zobrazena struktura stránek, přesněji řečeno stručný obsah té kategorie, v níž se návštěvník právě nachází. Jednotlivé sekce je možné snadno a rychle prozkoumávat, aniž by se měnil obsah stránky zobrazené v hlavní části okna.

5 Kapitola z IT (hardware a software)

V současné době „běží“ prezentace na clusteru složeném ze tří webových serverů. Podporuje je jedna primární a jedna záložní databáze (která přebírá provoz v případě výpadků, ať už plánovaných či neplánovaných) – podrobněji viz [2]. Chod celého systému je pojištěn i geograficky – část systému je na Botanické ulici a část na Komenského náměstí. V letošním roce plánujeme (abychom si odpočinuli od prezentační vrstvy) testování provozu webové části systému na virtuálním serveru.

Softwarová část již od svého počátku zůstává stále věrná produktům firmy Microsoft (tj. IIS a MS SQL Server). Tento rok by měly proběhnout testy a případně nasazení novějších verzí těchto serverových produktů. Od roku 2006 postupně nahrazujeme technologii ASP vlastní technologií implementovanou v C# (podrobněji viz [1]).

6 Zdrojová data: kde se berou

Web se od svého vzniku snaží co nejvíce informací přebírat z jiných evidencí (personalistika, telefonní ústředna, ...), a to většinou s periodou jedenkrát denně (technické řešení viz [3]). V současné době je tento cíl víceméně splněn a za každý údaj odpovídá příslušný referent v dané agendě (např. správné umístění zaměstnance na pracovišti – personalistka, informace o řešeném projektu – pracovnice pro vědu a výzkum, telefonní kontakt – zaměstnanci správy budov, název publikace – autor či jeho sekretářka, ...).

Galerie fotografií jsou automaticky přebírány z Digitální knihovny fotografií MU (DKF MU) a web je obohacován také o videa, která zachycují významné události z dění na univerzitě.

Speciálním typem obsahu jsou texty, které vznikají přímo pro potřeby prezentace (např. informace o insigniích univerzity či o studentských průkazech). Jednotlivým garantům oblastí (např. věda a výzkum, studium, vnější vztahy a marketing, ...) je k dispozici systém pro správu těchto textů, který byl implementován v rámci bakalářské práce [4]. V Inetu je dále zodpovědným osobám zpřístupněna řada menších podpůrných aplikací, např. editor obrázků, bannerů apod. Správu obsahu stránek se tak daří stále více přesouvat k osobám, které nesou odpovědnost za kvalitu informací, aniž je nutná spolupráce technických správců stránek.

7 Plány do budoucna

Pro nejbližší období již změny designu a vnitřní logiky stránek skončily, neplánujeme však zanechat web svému osudu. Jak již bylo zmíněno, rádi bychom nahradili část fyzických serverů virtuálními stroji. Dále se chceme věnovat optimalizaci stránek pro vyhledávače (zejména Google) a také pro naše vlastní vyhledávání. V neposlední řadě se budeme snažit i nadále motivovat jednotlivé součásti univerzity, aby se o svou prezentaci na www.muni.cz zajímaly a pomáhaly vytvářet kvalitní obraz univerzity.

Literatura

- [1] J. Ocelka. *www.muni.cz ve verzi 2006 (2)*. Zpravodaj ÚVT MU. ISSN 1212-0901, 2006, roč. XVII, č. 2, s. 6-9.
- [2] J. Ocelka. *Cluster www-serverů MU*. Zpravodaj ÚVT MU. ISSN 1212-0901, 2003, roč. XIII, č. 5, s. 5-8.
- [3] J. Ocelka. *Přenosy dat v heterogenním prostředí*. In *Tvorba softwaru 2004*. Vyd. první. Ostrava : Tanger s.r.o Ostrava, MARQ, 2004. ISBN 80-85988-96-8, s. 202-207. 26.5.2003, Ostrava.
- [4] J. Galajdová. *Správa obsahu www.muni.cz*. Fakulta informatiky MU, bakalářská práce, 2008. http://is.muni.cz/th/173372/fi_b/bc.pdf □